

STSJ de la Comunitat Valenciana de 31 de gener de 2017, recurs 538/2016

Recàrrec de prestacions per responsabilitat d'un ajuntament en una situació d'assetjament moral o psicològic (accés al text de la sentència)

Una funcionària (tècnica d'administració general) va presentar una denúncia a la Inspecció de Treball, la qual va constatar que en horari laboral **estava situada en un despatx, sola, sense telèfon i en unes condicions diferents als altres funcionaris**, el que era susceptible de produir danys a la salut per malalties de tipus ansietat o depressió. Tot això es **podia considerar com una situació d'assetjament laboral**, sense perjudici que la Inspecció de Treball no tingués competències en relació amb el personal funcionari. Posteriorment **va ser recol·locada, però va continuar sense funcions concretes**. La funcionària va ser qualificada en situació d'incapacitat permanent total derivada d'un accident de treball i es va sol·licitar el pagament d'un recàrrec de prestacions a càrrec de l'ajuntament.

El TSJ dóna la raó a l'empleada, sobre la base dels arguments següents:

- **La jurisprudència exigeix tres requisits com a determinants de la responsabilitat empresarial en accidents de treball:** a) que l'empresa hagi comès alguna infracció consistent en l'incompliment d'alguna mesura de seguretat general o especial, afegint-hi que atès que no és possible que el legislador concreti la variadíssima gamma dels mecanismes davant la impossibilitat de seguir el ritme de creació de noves maquinàries, només cal que es violin les normes genèriques o deutes de seguretat, en el sentit de manca de diligència d'un prudent ocupador; b) que s'acrediti la causació d'un dany efectiu en la persona del treballador; i, c) que hi hagi una relació de causalitat entre la infracció i el resultat danyós, connexió que es pot trencar quan la infracció és imputable al mateix empleat.
- L'art. 14.2 de la *Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de prevención de Riesgos Laborales* (LPRL) estableix que "en compliment del deure protecció, l'empresari ha de garantir la seguretat i la salut dels treballadors al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball...". L'art. 15.4 assenyala que "l'efectivitat de les mesures preventives ha de preveure (fins i tot) les distraccions o imprudències no temeràries que pogués cometre el treballador". I l'art. 17.1 preveu que "l'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries amb la finalitat que els equips de treball siguin adequats per al treball que ha de realitzar-se i convenientment adaptats a aquest efecte, de manera que garanteixin la seguretat i salut dels treballadors...". És l'empresari el que té la posició de garant del compliment de les normes de prevenció (arts. 19.1 ET i 14 LPRL).

El treballador també té les seves obligacions, però més matisades i menys enèrgiques: ha d'observar en el seu treball les mesures legals i reglamentàries de seguretat (art. 19.2 ET), però "segons les seves possibilitats", com diu expressament l'art. 29.1 LPRL. Ha d'utilitzar correctament els mitjans de protecció proporcionats per l'empresari, però no té l'obligació d'aportar aquests mitjans, ni d'organitzar la prestació de treball d'una manera adequada.

I tampoc s'ha d'oblidar que, conforme a l'art. 96.2 de la *Ley 36/2011, de 10 de octubre, reguladora de la jurisdicción social*, en els processos sobre responsabilitats derivades d'accidents de treball i malalties professionals "correspon als deutors de seguretat i als concurrents en la producció del resultat lesiu provar l'adopció de les mesures necessàries per prevenir o evitar el risc, així com qualsevol altre factor excloent o que minori la seva responsabilitat. No es pot apreciar com a element

exonerador de la responsabilitat, la culpa no temerària del treballador ni la que respongui a l'exercici habitual del treball o a la confiança que aquest inspira”.

- Tenint en compte els fets provats en aquest cas (canvi d'ubicació i aïllament, manca de funcions, informe de la Inspecció de Treball...) **es considera que l'ajuntament no només ha incomplert el deute de seguretat que a tot empresari correspon, sinó que amb aquest incompliment ha ocasionat lesions a l'empleada que han significat la seva incapacitat permanent per a la professió habitual**, per infracció de la norma general de l'art. 14.1 LPRL.

Es ratifica, en definitiva, la condemna a l'ajuntament del pagament d'un recàrrec de prestacions del 30% a abonar sobre la prestació per incapacitat permanent total reconeguda per l'INSS.